

Document de ședință

B9-0165/2024

8.3.2024

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarației Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate

în conformitate cu articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la legături mai strânse între UE și Armenia și necesitatea unui acord de pace între Azerbaidjan și Armenia
(2024/2580(RSP))

Andrey Kovatchev, Željana Zovko, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Andrius Kubilius, Isabel Wiseler-Lima, François-Xavier Bellamy, Anja Haga, Miriam Lexmann, Lukas Mandl, Sara Skytvedal, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere, Tomáš Zdechovský
în numele Grupului PPE

B9-0165/2024

Rezoluția Parlamentului European referitoare la legături mai strânse între UE și Armenia și necesitatea unui acord de pace între Azerbaidjan și Armenia (2024/2580(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Armenia, Azerbaidjan și situația din Nagorno-Karabah,
 - având în vedere Carta Organizației Națiunilor Unite, Actul final de la Helsinki și Declarația de la Alma-Ata din 21 decembrie 1991,
 - având în vedere Acordul de parteneriat cuprinzător și consolidat dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Armenia, pe de altă parte (CEPA)¹, care a intrat în vigoare integral la 1 martie 2021,
 - având în vedere discursul prim-ministrului Armeniei, Nikol Pașinian, adresat plenului Parlamentului European la 17 octombrie 2023,
 - având în vedere concluziile celui de-al doilea dialog politic și de securitate la nivel înalt UE-Armenia din 15 noiembrie 2023,
 - având în vedere aderarea Armeniei la Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale (CPI) la 1 februarie 2024,
 - având în vedere Raportul din 12 februarie 2024 privind punerea în aplicare a parteneriatului privind Armenia,
 - având în vedere cea de-a cincea reuniune a Consiliului de parteneriat UE-Armenia din 13 februarie 2024,
 - având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât, la 17 octombrie 2023, în discursul său adresat Parlamentului European, prim-ministrul Armeniei, Nikol Pașinian, a cerut un angajament comun pentru consolidarea relațiilor UE-Armenia și a subliniat că „Republica Armenia este pregătită să se apropie mai mult de Uniunea Europeană, în măsura în care Uniunea Europeană consideră acest lucru posibil”;
- B. întrucât Consiliul European din 26-27 octombrie a invitat Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și Comisia să prezinte opțiuni cu privire la cele mai bune modalități de consolidare a relațiilor UE-Armenia în toate dimensiunile lor; întrucât Consiliul Afaceri Externe din 13 noiembrie 2023 a dat undă verde identificării unor măsuri de sprijin suplimentare; întrucât o misiune comună de informare a Serviciului European de Acțiune Externă și a Comisiei în Armenia, care a

¹ [JOL 23, 26.1.2018, p. 4.](#)

avut loc în săptămâna 27 noiembrie 2023, a confirmat ambiția comună a ambelor părți de a consolida cooperarea, inclusiv de a continua implicarea în noi domenii, cum ar fi securitatea și apărarea, și de a intensifica cooperarea sectorială;

- C. întrucât relațiile UE-Armenia se bazează pe valori comune, cum ar fi democrația, statul de drept, drepturile omului și libertățile fundamentale, cooperarea regională și implicarea activă în cadrul Parteneriatului estic, astfel încât să se contribuie la cooperarea și stabilitatea regională;
- D. întrucât, în urma „Revoluției de catifea” din 2018, Armenia a continuat în mod constant reformele care vizează consolidarea democrației, a sistemului de justiție și a instituțiilor anticorupție;
- E. întrucât, sub conducerea prim-ministrului Nikol Pașinian, Armenia a reacționat față de mediul de securitate volatil în care se află, de dezavantajul său militar față de Azerbaidjan și față de alianța nestatornică cu Rusia prin înghețarea participării sale la Organizația Tratatului de Securitate Colectivă (CSTO), încercând să își reducă dependența în materie de securitate față de Federația Rusă și incluzând noi actori în mixul său de securitate, de exemplu prin intensificarea cooperării militare cu Franța, Grecia și alte state membre ale UE;
- F. întrucât Federația Rusă încearcă să submineze prerogativele democratice ale Armeniei, să răspândească haosul și să destabilizeze prin campanii de dezinformare și a profitat de inferioritatea militară a Armeniei în confruntarea cu Azerbaidjanul;
- G. întrucât economia armeană depinde încă în mare măsură de Rusia, în special în sectorul energetic strategic; întrucât prim-ministrul Nikol Pașinian a solicitat o asistență sporită în cadrul Planului economic și de investiții al UE; întrucât Planul economic și de investiții a mobilizat până în prezent aproximativ 500 de milioane EUR în investiții trans-sectoriale;
- H. întrucât noua agendă de parteneriat UE-Armenia, convenită în cadrul celui de al cincilea Consiliu de parteneriat UE-Armenia, va acorda prioritate consolidării rezilienței și diversificării economiei sale, intensificării cooperării în materie de securitate și intensificării investițiilor ca element-cheie al cooperării economice;
- I. întrucât, în septembrie 2023, după o blocadă de nouă luni asupra coridorului Lachin, Azerbaidjanul a preluat prin forță controlul asupra celorlalte părți din Nagorno-Karabah; întrucât aproape 140 000 de armeni au fost nevoiți să fugă din regiunea Nagorno-Karabah, unde nu mai există aproape deloc populație armeană, care trăia acolo de secole; întrucât acest lucru poate echivala cu o purificare etnică; întrucât Republica nerecunoscută Arțah și-a încetat existența la 1 ianuarie 2024, după ce dizolvarea sa a fost convenită sub presiune de către autoritățile sale;
- J. întrucât Armenia și Azerbaidjanul s-au angajat în negocieri directe în vederea unui posibil acord de pace, care ar putea deschide un nou capitol în relațiile bilaterale; întrucât persistă dezacordul cu privire la aspecte legate de delimitarea și demarcarea frontierei, precum și cu privire la modalitățile practice pentru legăturile de transport dintre Azerbaidjanul propriu-zis și exclava sa Nahcivan;

- K. întrucât în Nagorno-Karabakh se află numeroase biserici, moschei, cruci funerare și cimitire; întrucât, după ce Azerbaidjanul a provocat în mod deliberat daune considerabile patrimoniului cultural armean în timpul războiului din 2020, Curtea Internațională de Justiție (CIJ) a semnalat, în ordonanța sa din 7 decembrie 2021², că Azerbaidjanul trebuie „să ia toate măsurile necesare pentru a preveni și pedepsi actele de vandalism și profanare care afectează patrimoniul cultural armean, inclusiv, dar nu numai, biserici și alte lăcașuri de cult, monumente, situri importante, cimitire și artefacte”;
- L. întrucât conducerea Azerbaidjanului continuă să facă declarații iredentiste cu privire la teritoriul suveran al Armeniei; întrucât armata azeră continuă să ocupe aproximativ 170 km² din teritoriul suveran al Armeniei;
- M. întrucât în februarie 2023 a fost desfășurată misiunea civilă a Uniunii Europene în cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC) în Armenia (EUMA), care are mandatul de a monitoriza și de a raporta cu privire la desfășurarea evenimentelor de la frontiera dintre Armenia și Azerbaidjan; întrucât EUMA este autorizată să funcționeze numai de partea armeană a frontierei, deoarece Azerbaidjanul refuză accesul misiunii pe partea sa de frontieră,
1. recunoaște și salută faptul că autoritățile armene și-au subliniat ferm dorința de a consolida relațiile cu Uniunea Europeană și de a le acorda prioritate; consideră că Uniunea Europeană ar trebui să răspundă pozitiv și să profite pe deplin de această potențială schimbare geopolitică;
 2. încurajează Comisia și statele membre să înceapă să lucreze la o foaie de parcurs pentru a realiza o modernizare ambițioasă a relațiilor UE cu Armenia; consideră că, în circumstanțele actuale, acordul CEPA este inadecvat și nu își îndeplinește potențialul politic; consideră că experiența acumulată din acordurile de asociere (AA)/zonele de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA) cu Ucraina, Georgia și Republica Moldova ar trebui să servească drept bază, în special în ceea ce privește integrarea sectorială treptată cu piața unică, care ar trebui să aducă beneficii concrete Armeniei la scară macro și micro; salută noua agendă de parteneriat UE-Armenia;
 3. subliniază că Armenia are o perspectivă europeană în conformitate cu articolul 49 din Tratatul privind Uniunea Europeană și poate cere să devină membră a Uniunii Europene, cu condiția să adere la criteriile de la Copenhaga și la principiile democrației, să respecte libertățile fundamentale, drepturile omului și drepturile minorităților și să garanteze statul de drept; solicită UE să analizeze opțiunile de acordare a statutului de țară candidată Armeniei și să ofere sprijinul necesar în acest sens;
 4. subliniază legătura dintre procesul de integrare treptată a Armeniei pe calea spre UE și perspectivele mai optimiste pentru o pace durabilă în Caucazul de Sud și pentru deblocarea potențialului de dezvoltare al întregii regiuni;
 5. recunoaște că Federația Rusă continuă să exercite o influență puternică asupra

² Ordonanța Curții Internaționale de Justiție din 7 decembrie 2021 privind cererea de indicare a unor măsuri provizorii pentru aplicarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (Armenia/Azerbaidjan).

economiei armene, ceea ce face ca Armenia să fie vulnerabilă la amenințarea cu sancțiuni din partea Federației Ruse pentru a o pedepsi pentru alegerile sale politice și strategice independente; consideră că UE trebuie să fie pregătită să ofere asistență rapidă Armeniei pentru a atenua consecințele negative ale unor astfel de măsuri nefavorabile;

6. încurajează ferm Comisia și statele membre să valorifice ocazia și să profite de momentul potrivit pentru a dezvolta un program de parteneriat adaptat în mod individual pentru integrarea politică și socioeconomică treptată a Armeniei pe calea către UE, însoțit de un plan de acțiune special cu o foaie de parcurs menită să ajute Armenia să își reducă dependența comercială de Federația Rusă și să revizuiască prioritățile existente ale parteneriatului pentru a accelera apropierea legislației Armeniei de acquis-ul comunitar;
7. recunoaște necesitatea urgentă de a consolida cooperarea dintre UE și Armenia în domeniul securității și apărării; sprijină ferm aspirațiile Armeniei de a profita de sprijinul militar oferit prin intermediul Instrumentului european pentru pace; ia act de valoarea adăugată a dialogurilor politice și de securitate periodice dintre UE și Armenia, ca o platformă umbrelă pentru toate aspectele legate de securitate; solicită lansarea unei anchete de evaluare a amenințărilor hibride, care va ajuta Armenia să identifice principalele vulnerabilități și să elaboreze soluții specifice; solicită ca Armenia să fie invitată să participe la misiunile și operațiunile PSAC ale UE;
8. solicită acordarea de asistență tehnică din partea UE instituțiilor naționale de reglementare din Armenia, în special în domeniul pieței unice, al concurenței și al sprijinului pentru investiții, precum și acordarea de asistență laboratoarelor fitosanitare din Armenia, astfel încât acestea să poată verifica în mod eficient calitatea produselor agricole destinate exportului către UE; solicită, de asemenea, acordarea de noi granturi și împrumuturi din partea UE pentru a sprijini creșterea economică și reformele din Armenia, însoțite de o intensificare a planului economic și de investiții și a inițiativelor sale emblematice; cere să se promoveze conectarea Armeniei la cablurile de electricitate și de internet subacvatice din Marea Neagră și să se acorde asistență Comitetului armean al aviației civile pentru introducerea îmbunătățirilor necesare, cu scopul de a permite eliminarea acesteia țări de pe lista neagră a UE;
9. recunoaște potențialul neexploatat al contactelor interpersonale dintre UE și Armenia; solicită recunoașterea progreselor înregistrate de Armenia în punerea în aplicare a acordurilor privind facilitarea eliberării vizelor și readmisia; consideră că este momentul să se lanseze un dialog cu Armenia privind liberalizarea vizelor;
10. salută încheierea acordului dintre UE și Republica Armenia care va permite transferul de date operaționale cu caracter personal între Eurojust și autoritățile competente din Armenia, ca parte a cooperării judiciare în materie penală; subliniază că este important să se continue aprofundarea cooperării dintre UE și Armenia în ceea ce privește combaterea criminalității și a terorismului și protejarea securității Uniunii în beneficiu reciproc;
11. își exprimă sprijinul pentru activitățile EUMA și subliniază rolul important pe care îl joacă această misiune; solicită prelungirea mandatului său după 2025 și creșterea

personalului; își reiterează dezamăgirea cu privire la refuzul Azerbaidjanului de a permite misiunii să acționeze și pe partea sa de frontieră;

12. subliniază că UE ar trebui să fie pregătită să impună sancțiuni persoanelor și entităților care amenință suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Armeniei, în cazul în care vor avea loc operațiuni militare ale forțelor armate azere împotriva teritoriului suveran al Armeniei;
13. invită autoritățile azere să permită întoarcerea în condiții de siguranță a populației armenice în Nagorno-Karabah, să ofere garanții solide în ceea ce privește protecția drepturilor și a proprietății acestora și să se abțină de la orice retorică incendiară care ar putea incita la discriminarea armenilor; reamintește autorităților azere că dreptul de a se întoarce acasă este un precept fundamental al dreptului internațional al drepturilor omului;
14. condamnă din nou incursiunile militare azere pe teritoriul recunoscut la nivel internațional al Armeniei și ocuparea continuă a unor părți ale acestui teritoriu; solicită din nou retragerea trupelor Azerbaidjanului de pe întreg teritoriul suveran al Armeniei; respinge și își exprimă profunda îngrijorare cu privire la declarațiile iredentiste și provocatoare ale președintelui Azerbaidjanului și ale altor funcționari azeri care amenință integritatea teritorială și suveranitatea Armeniei, inclusiv cererile legate de coridorul exteritorial care leagă Azerbaidjanul de exclava sa de Nahcivan; avertizează Azerbaidjanul cu privire la orice potențială operațiune militară împotriva Armeniei propriu-zise;
15. reiterează sprijinul fără echivoc al Uniunii Europene pentru suveranitatea, integritatea teritorială și inviolabilitatea frontierelor Armeniei; sprijină ferm normalizarea relațiilor dintre Armenia și Azerbaidjan pe baza principiilor recunoașterii reciproce a integrității teritoriale și a inviolabilității frontierelor, pe baza Declarației de la Alma Ata din 1991, delimitarea frontierelor pe baza hărților relevante ale Statului Major al URSS care au fost furnizate ambelor părți și deblocarea comunicării regionale bazate pe respectarea suveranității și jurisdicției ambelor țări, pe bază de reciprocitate și egalitate;
16. încurajează Armenia și Azerbaidjanul să facă progrese în negocierea unui tratat de pace; consideră că acest acord trebuie negociat cu bună-credință și trebuie să se bazeze pe recunoașterea suveranității, a integrității teritoriale și a neutilizării forței; reamintește importanța crucială a finalizării procesului de delimitare și demarcare a frontierelor ca o condiție prealabilă pentru un viitor acord de pace sustenabil;
17. își exprimă profunda îngrijorare față de faptul că nu s-a reușit protejarea patrimoniului cultural, religios și istoric al populației armenice din Nagorno-Karabah, încălcându-se Ordonanța CIJ din 7 decembrie 2021; condamnă toate cazurile de distrugere, vandalism și profanare a siturilor care reamintesc prezența timp de secole a armenilor în Nagorno-Karabah; invită autoritățile azere să conserve, să protejeze și să promoveze patrimoniul bogat și divers al regiunii;
18. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, președintelui, guvernului și parlamentului Republicii Armenia, președintelui, guvernului și parlamentului Republicii Azerbaidjan, Organizației pentru

Securitate și Cooperare în Europa, ONU și Consiliului Europei.